

- technical educational institutions in the process of studying subjects of the social and humanitarian cycle] : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Zhytomyr, 2015. 235 s. [in Ukrainian]
15. Sikorskyi P. I. Teoriia i metodyka dyferentsiiovanoho navchannia [Theory and method of differentiated education]. Lviv : V-vo "SPOLOM", 2000. 421 s. [in Ukrainian]
 16. Surmin Yu. P. Maisternia vchenoho [Scientist's workshop] : pidruch. dlia naukovtsia. Kyiv navch.-metod. tsentr "Konsortsium z udoskonalennia menedzhment-osvity v Ukraini", 2006. 302 s. [in Ukrainian]
 17. Formy navchannia v shkoli [Forms of education at school] : Knyha dlia vchytelia / Za redaktsiieiu Yu.I. Malovanoho. Kyiv : Osvita, 1992. 160 s. [in Ukrainian]

Власюк Р. А. Модель підготовки майбутнього вчителя фізичної культури до професійної діяльності на засадах диференційованого підходу

Процеси глобалізації та європейської інтеграції зумовлюють масштабні зміни в сучасному культурному, освітньому просторі нашої держави. Розвиток вищої освіти в Україні перебуває в стані, який перестав задовольняти вимоги, що постають перед нею в умовах глобалізації, що в свою чергу створює ряд суперечностей між: вимогами до професійної компетентності вчителів і недостатнім рівнем їх підготовки; критеріями підготовки фахівців та потребами сьогодення; потребою у впровадженні інновацій у процес підготовки майбутніх вчителів фізичної культури і наявними педагогічними умовами, що забезпечують даний процес.

Метою статті було розробити та теоретично обґрунтувати структурно-функціональну модель підготовки майбутніх вчителів фізичної культури на засадах диференційованого підходу. Модель поділена на наступні складові компоненти: цільовий, змістовий і результативний блоки.

Мета та завдання дослідження були віднесені нами до цільового блоку. Змістовий блок охоплював педагогічні умови, які через використання підходів (диференційований, компетентнісний, системний, особистісно-орієнтований, діяльнісний) та принципів (свідомості і активності, систематичності, доступності і індивідуалізації, наочності, зв'язку теорії з практикою) визначали шляхи формування професійних знань, умінь і навичок майбутніх вчителів фізичної культури шляхом впровадження у навчальний процес диференційованого підходу.

Наступними складовими блоку виступали компоненти навчання: мотиваційний змістовий і діяльнісний, форми організації освітнього процесу та методи навчання. Результативний блок охоплює критерії, показники, рівні та результат підготовки майбутніх вчителів фізичної культури на засадах диференційованого підходу.

Перспективою подальших досліджень визначено експериментальну перевірку ефективності педагогічних умов та моделі підготовки майбутніх вчителів фізичної культури на засадах диференційованого підходу.

Ключові слова: модель, професійна підготовка, структурно-функціональна модель, майбутні фахівці фізичного виховання, диференційований підхід, готовність, компоненти, педагогічні умови.

УДК 378

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.92.1.06>

Гнатик К. Б., Фодор К. Й.

**НОВІТНІ МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

Стаття присвячена новітнім методам та технологіям викладання англійської мови для студентів немовних спеціальностей. Вказано на важливість володіння викладачем новітніми методами викладання англійської мови, спеціальними навчальними техніками та прийомами, щоб оптимально підібрати той чи інший метод викладання відповідно до рівня знань, потреб та інтересів студентів. Визначено та охарактеризовано найбільш ефективні підходи, популярні технології та методи викладання англійської мови студентам немовних спеціальностей, а саме: комунікативний підхід, застосування інформаційних технологій, ігрові методи, контекстне навчання, інтерактивне навчання, колаборативне навчання, особистісно-орієнтоване навчання, зворотний клас. Встановлено, що найбільш уживаним та основним у процесі вивчення іноземних мов, зокрема й англійської є комунікативний підхід, який характеризується зосередженням на розвитку комунікативних навичок у реальних ситуаціях і ставить акцент на мовленні, аудіюванні, читанні та письмі студентів. Обґрунтовано ефективність використання сучасних інформаційних технологій на заняттях англійської мови. Відзначено, що досить популярним методом у сучасній педагогіці є використання ігор, які стимулюють навчання англійської мови, розвиток лексики та граматики, допомагають сформувати необхідні навички комунікації в колективі, розвивати критичне мислення студентів немовних спеціальностей. Сконцентровано увагу на актуальності застосування методу проєктів, як однієї із технологій, що забезпечує особистісно-орієнтоване навчання, що навчає студентів співпраці, виховує такі етичні цінності, як взаємодопомогу й уміння співпереживати, формує творчі здібності й активізує студентів у вивченні англійської мови. Підсумовано, що новітні методи викладання англійської мови допомагають зробити процес вивчення англійської мови більш цікавим, ефективним та захопливим для студентів немовних спеціальностей.

Ключові слова: новітні методи навчання, англійська мова, студенти, немовні спеціальності, методика викладання, підхід, технології навчання, засоби навчання.

За останні роки спостерігається активне впровадження інновацій у методику викладання англійської мови. Новітні методи зосереджуються на практичному використанні мови, спілкуванні та інтерактивності. У новітніх методах викладання англійської мови широко використовуються сучасні технології та інтерактивні підходи для поліпшення якості навчання.

Сучасному викладачу важливо знати сутність і специфіку новітніх методів викладання англійської мови, спеціальні навчальні техніки та прийоми, щоб оптимально підібрати той чи інший метод викладання відповідно до рівня знань, потреб та інтересів студентів. Методи навчання не є простими алгоритмізованими одиницями, їх раціональне та вмотивоване використання на заняттях з англійської мови вимагає креативного підходу з боку викладача [2, с. 273].

Метою статті є визначення та характеристика переваг новітніх методів і технологій викладання англійської мови для студентів немовних спеціальностей.

Викладання англійської мови для студентів немовних спеціальностей постійно еволюціонує, і нині існує безліч новітніх методів, які допомагають ефективно вивчати будь-яку іноземну мову. Вітчизняні науковці визначають методи навчання як «упорядковані способи діяльності викладача й студента, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань», що також виступає «інструментом діяльності викладача для виконання керівної функції – навчіння» [2, с. 150].

Вказуємо на декілька з таких підходів, технологій, методів, використання яких вважаємо ефективними у навчальній діяльності викладачів ЗВО будь-яких спеціальностей. Вони також є досить популярні серед викладачів англійської мови, а саме: комунікативний підхід, застосування інформаційних технологій, ігрові методи, контекстне навчання, інтерактивне навчання, колаборативне навчання, особистісно-орієнтоване навчання, зворотний клас.

Безперечно найбільш уживаним та основним у процесі вивчення іноземних мов, зокрема й англійської є комунікативний підхід. Він характеризується зосередженням на розвитку комунікативних навичок у реальних ситуаціях. Використання означеного підходу ставить акцент на мовленні, аудіюванні, читанні та письмі. Студенти залучаються до різноманітних комунікативних вправ, діалогів, дискусій та проектних завдань, що сприяють активному використанню англійської мови. Для студентів немовних спеціальностей цей метод є найбільш доречним, позаяк у процесі англійської підготовки майбутні фахівці здобувають навички комунікативної взаємодії, а також уміння користуватися мовою залежно від конкретної ситуації. Таким чином студенти навчаються комунікації у процесі безпосередньої комунікативної взаємодії. Важливим аспектом є те, що в текстах відображаються конфліктні ситуації, які спонукають студента до висловлення власної думки. Управління процесом навчання здійснюється не через граматику, а скеровується комунікативними інтенціями (намірами). Студент опиняється в центрі навчання. Як результат, мова виступає основним засобом комунікації. Згідно комунікативного підходу усі вправи мають комунікативне спрямування та повинні бути комунікативно виправданими дефіцитом інформації, вибором та реакцією (information gap, choice, feedback).

Найважливішою характеристикою комунікативного підходу є використання автентичних матеріалів, тобто таких, які реально використовуються носіями мови. Мовленнєва взаємодія студентів інколи, хоч і не завжди, проходить за співучастю викладача в найрізноманітніших формах: відкритих парах, тріадах, невеликих групах, з усією групою. Навчаючись за цим методом студенти немовних спеціальностей вдосконалюють навички усного мовлення, долають страх перед помилками висловлювання [1].

Задля вдосконалення мовленнєвих навичок студентів варто використовувати комунікативні технології. Застосування комунікативних технологій, таких як відеоконференції, спільне створення веб-контенту, віртуальні класи тощо, дозволяє студентам немовних спеціальностей спілкуватися з носіями мови та іншими учасниками процесу комунікації з різних країн.

Наявність сучасних інформаційних технологій в аудиторіях українських ЗВО надає можливість розширювати та вдосконалювати особливості англійської підготовки студентів. Використання комп'ютерів, планшетів, смартфонів та інших технологій є досить ефективним для покращення процесу навчання англійської мови студентів немовних спеціальностей. Наявність відеоуроків, мобільних додатків, веб-сайтів та онлайн-платформ допомагає створити більш захопливу та ефективну навчальну атмосферу. Використання аудіозаписів, подкастів та інших аудіоматеріалів для покращення аудіювання та вимови дозволяє студентам прослуховувати різноманітні матеріали та практикувати розуміння тексту на слухове сприйняття.

Цікавим засобом навчання, який базується на сенсорній стратегії – це використання відеороликів, розміщених на відеохостингу YouTube. Наприклад, вивчення неправильних дієслів буде швидким і ефективним, якщо вивчати їх з використанням відеороликів, у яких неправильні дієслова начитуються під музику. Студент бачить як пишуться усі три форми дієслова, чує як вони вимовляються під музику. Такий спосіб вивчення дієслів дозволяє задіяти кінестетиків, які можуть рухатись під музику і промовляти дієслова. Викладач може розробити систему рухів і запропонувати їх групі студентів. Пісню з неправильними дієсловами може розпочинатися кожне заняття до моменту, доки студенти не опанують увесь матеріал.

Значну допомогу викладачеві складають відеоролики, записані носіями англійської мови, які викладають англійську мову на професійному рівні (навчальні канали: Learn English with Ronnie, Learn English with Rebecca, Learn English with Emma, Learn English with Gill та інші). Перевагою перегляду таких каналів є те, що носії мови на професійному рівні не тільки говорять, а й пояснюють граматику. Перегляд таких відео є також допомогою у підвищенні професійного рівня викладачів [4, с. 124].

Часто на заняттях англійської мови викладачі використовують такі допоміжні засоби як графічні організатори. Використання графічних зображень, схем, діаграм та інших візуальних засобів допомагає студентам організувати свої думки та відобразити зв'язки між словами, фразами та ідеями. Це сприяє кращому розумінню та запам'ятовуванню матеріалу.

Досить популярним методом у сучасній педагогіці є використання ігор, які стимулюють навчання іноземної (англійської) мови, розвиток лексики та граматики. Ігрові елементи сприяють залученню студентів до усіх процесів підготовки та полегшують процес навчання. Ігри допомагають сформувати необхідні навички комунікації в колективі, розвивати критичне мислення гравців і, зрештою, знайомити із новими інформаційно-комунікаційними технологіями. Загалом є три гри, кожна з яких має свою мету, відповідно до якої виділяють такі форми вікторин:

1) вікторина (Quiz), яка дає змогу визначати трьох лідерів серед студентів, які найкраще вивчили матеріал;

2) обговорення (Discussion), розраховане на відкриту дискусію з приводу конкретного питання, висловлення власних думок та ідей у форматі бесіди;

3) опитування (Survey), що дозволяє оцінити знання студентів безпосередньо на занятті, враховуючи певні обмеження в часі. Результати одразу можна побачити на екрані [3, с. 141].

Використання ігор у процесі англійської підготовки студентів відносять до контекстного навчання. Саме контекстне навчання дозволяє застосовувати на заняттях моделі реальних ситуацій, тексти та матеріали для навчання англійської мови. Замість вивчення окремих словникових одиниць, студенти немовних спеціальностей навчаються мові в контексті, що сприяє кращому розумінню та застосуванню мовних засобів. Викладач може створювати ситуації, в яких студенти повинні використовувати англійську мову для комунікації. Наприклад, рольові ігри, симуляції реальних ситуацій на робочому місці або проєктні завдання, що стосуються їхньої спеціальності.

Ще одним не менш ефективним способом англійської підготовки студентів немовних спеціальностей є особистісно-орієнтоване навчання, що ґрунтується на врахуванні індивідуальних потреб, інтересів та стилів навчання студентів. Цей підхід ставить акцент на індивідуальному підході до кожного студента немовних факультетів та пристосуванні процесу вивчення англійської мови до особистих потреб майбутніх фахівців. Варто відзначити той факт, що з позицій особистісно-орієнтованого підходу до навчання професійно-орієнтованого англійського письма необхідно врахувати індивідуально-психологічні особливості студента, до яких відносять його мислення, пам'ять, сприйняття, увагу, інтелект, мотиви навчання та інтереси [1, с. 507].

У свою чергу, особистісно-орієнтований підхід у процесі вивчення англійської мови допомагає викладачеві врахувати рівень знань з англійської кожного студента, ступінь його вмотивованості до вивчення іноземної мови, окремі індивідуальні запити того чи іншого студента у сфері мовознавства, які той хоче опанувати додатково під час самостійної роботи та шляхом систематичного консультування із викладачем англійської мови, урізноманітнення навчальних форм відповідно до інтелектуальних запитів самих студентів немовних спеціальностей [4, с. 393]. Варто відзначити, що метод проєктів розглядається як одна з технологій, яка забезпечує особистісно-орієнтоване навчання.

Метод проєктів виступає способом розвитку творчості, пізнавальної діяльності, самостійності. Проєкти поділяються на монопроєкти, колективні, усно-мовні, видові, письмові й інтернет-проєкти. Робота над будь-яким проєктом вважається багаторівневим підходом до вивчення англійської мови, який охоплює читання, аудіювання, говоріння і граматику. Даний метод сприяє розвитку активного самостійного мислення студентів немовних спеціальностей і орієнтує їх на спільну дослідницьку роботу. Проєктне навчання актуальне тим, що навчає студентів співпраці, виховує такі етичні цінності, як взаємодопомогу й уміння співпереживати, формує творчі здібності й активізує студентів. У методі проєктів реалізується диференційований, індивідуально-творчий та активно-дієвий підходи у навчанні. Проєкт може мати дослідницький, пошуковий, творчий (креативний), прогностичний, аналітичний та ігровий характер. Основу цього методу складає орієнтація на інтереси і побажання учасників навчального процесу. Метод проєктів забезпечує сприятливі умови для активізації відповідальності студентів, формування партнерських стосунків між виконавцями проєкту та викладачем, оскільки він планується та реалізується студентом самостійно або групою студентів [5, с. 119].

Роботу над створенням проєктів також відносять до методів інтерактивного або колаборативного навчання, яке характеризується залученням студентів немовних спеціальностей до активної участі в процесі вивчення англійської мови. Це може базуватися на організації парної та групової роботи, дискусії, рольових іграх, що сприяють більш ефективному засвоєнню мови. Групова робота та співпраця між учасниками навчального процесу є ефективними методами вивчення іноземної (англійської) мови. Студенти немовних факультетів можуть працювати разом над проєктами, виконувати спільні завдання та обговорювати теми, пов'язані з їхніми немовними спеціальностями. Це стимулює активну участь, спілкування та обмін знаннями.

Іноді викладачі вдаються до такого методу як зворотний клас, що передбачає перенесення частини традиційного викладання з аудиторії на домашнє завдання. Основною особливістю цього методу є те, що студенти заздалегідь ознайомлюються з навчальним матеріалом перед заняттям, а саме заняття використовується для практичного застосування отриманих знань. Основна ідея методу полягає в тому, що традиційне викладання

(лекції як процес передача інформації) відбувається за допомогою відеоуроків, веб-презентацій або інших джерел. Студенти дивляться відео або читають матеріали вдома, тоді як час на занятті використовується для активної мовної практики та розв'язання завдань під керівництвом викладача. Таким чином кожен може вивчати матеріал у своєму власному темпі, паузувати або повторювати частини, які були не зрозуміли. На заняттях в аудиторії викладач може відвести більше часу на інтерактивну діяльність, таку як дискусії, групову роботу, вирішення задач, практичні вправи та презентація проєктів. Він також може надавати індивідуальну допомогу тим студентам, які мають труднощі з розумінням матеріалу. При цьому варто використовувати спеціалізовані навчальні матеріали, які стосуються конкретних немовних спеціальностей. Це дозволяє студентам навчатися термінології та фахових виразів, які вони будуть використовувати у своїй майбутній професійній діяльності.

Таким чином визначаємо кілька переваг методу зворотного класу, а саме:

- індивідуалізоване навчання (студенти можуть вивчати матеріал у темпі, що відповідає їхнім індивідуальним потребам, а також мають можливість повертатися до складних або незрозумілих моментів опанування англійською мовою і працювати над ними додатково);
- більше часу приділяти практичному застосуванню (заняття можуть бути активнішими та більш практично зорієнтованими, оскільки будуть спрямовані на вирішення задач, інтерактивну взаємодію і співпрацю студентів);
- особлива роль викладача (викладач може бути більше у ролі наставника, спрямовуючи студентів у процесі розуміння матеріалу, розв'язанні задач і наданні конструктивного фідбеку);
- розвиток навичок самоорганізації (студентам потрібно брати на себе відповідальність за вивчення матеріалу вдома, що сприяє розвитку навичок самоорганізації і самостійної роботи).

Метод зворотного класу може бути досить ефективним в навчанні англійської мови, оскільки сприяє більш активному залученню студентів немовних спеціальностей до процесу навчання, практичному застосуванню іноземної мови та індивідуалізації професійної підготовки.

Усі анонсовані методи можна комбінувати та адаптувати залежно від потреб студентів та конкретної навчальної ситуації. Важливо забезпечити варіативність та заохочувати учасників навчання до постійного вдосконалення своїх навичок в англійській мові.

Новітні методи викладання іноземної мови допомагають зробити процес вивчення англійської мови більш цікавим, ефективним та захопливим для студентів немовних спеціальностей. Використання сучасних технологій, ігор, контекстуального навчання та інтерактивних методів сприяє кращому засвоєнню мови та розвитку комунікативних навичок усіх учасників навчального процесу.

Висновки. Новітні методи викладання англійської мови спрямовані на активну участь студентів немовних спеціальностей у процесі навчання та практичне використання мови. Вони сприяють розвитку комунікативних навичок, покращують мотивацію та залученість студентів, а також сприяють більш ефективному засвоєнню мови. Ці методи використовують сучасні підходи та технології, що сприяють ефективному навчанню англійської мови. Однак, варто зазначити, що найефективніший метод викладання залежить від індивідуальних потреб та стилів навчання студентів.

Використана література:

1. Дичка Н. І. Особистісно-орієнтований підхід у навчанні англійської професійно орієнтованого письма. *World science: problems, prospects and innovations* : Proceedings of the 5th International scientific and practical conference (January 27–29, 2021). Canada, Toronto: Perfect Publishing, 2021. С. 506–511.
2. Красновська І. Сучасні методи викладання англійської мови для студентів-моряків. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/3094> (дата звернення 26.05.2023).
3. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підручник. Київ : Знання-Прес, 2008. 447 с.
4. Лабенко О. Проблема особистісно-орієнтованого підходу до навчання англійської мови на немовних факультетах. *Наукові записки. Серія "Філологічні науки"*, Вип.104 (2). 2012. С. 392–397.
5. Лашенко М. А., Коваль О. Ю. Новітня методика викладання англійської мови студентам економічних спеціальностей. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, № 79, Т. 1. 2021. С. 140–143.
6. Мехеда А. М., Снісаренко І. Є. Сучасні інновації в процесі навчання англійської мови студентів немовних спеціальностей. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (188). 2020. С. 121–127.
7. Науменко У. В. Інноваційні методи навчання англійської мови у вищій школі в умовах модернізації. *Молодий вчений*, № 3.1 (55.1). 2018. С. 118–122.

References:

1. Dychka N. I. Osobystisno-orientovanyi pidkhdid u navchanni anghlomovnoho profesiino orientovanoho pysma [A person-oriented approach in teaching English professionally oriented writing]. *World science: problems, prospects and innovations*: Proceedings of the 5th International scientific and practical conference. (pp. 506–511). Canada, Toronto: Perfect Publishing, 2021. [in Ukrainian]
2. Krasnovska I. Suchasni metody vykladannia anghliiskoi movy dlia studentiv-moriakiv [Modern methods of teaching English for students-sailors]. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/3094> (data zvernennia 26.05.2023). [in Ukrainian]
3. Kuzmynskiy A. I., Omelianenko V. L. (2008) Pedagogika: Pidruchnyk [Pedagogy: Manual]. Kyiv: Znannia-Pris, 447 s. [in Ukrainian]
4. Labenko O. Problema osobystisno-orientovanoho pidkhdidu do navchannia anghliiskoi movy na nemovnykh fakultetakh [The issue of person-oriented approach for teaching the English language at non-linguistic faculties]. *Naukovi zapysky. Seriya "Filolohichni nauky"* – Scientific notes. Series "Philological sciences", 104 (2). 2012. P. 392–397. [in Ukrainian]

5. Lashchenko M. A., Koval O. Yu. (2021) Novitnia metodyka vykladannia anhliiskoi movy studentam ekonomichnykh spetsial'nostei [New methods of teaching English for the students of economic specialties]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitinii shkolakh – Pedagogy of formation of creative personality in higher and secondary education*, № 79, T. 1. P. 140–143. [in Ukrainian]
6. Mekheda A. M., Snisarenko I. Ye. (2020) Suchasni innovatsii v protsesi navchannia anhliiskoi movy studentiv nemovnykh spetsial'nostei [Modern innovations in the process of teaching English for the students of non-linguistic specialties]. *Naukovi zapysky. Serii: Pedahohichni nauky – Scientific proceedings. Series: Pedagogical sciences*, (188). P. 121–127. [in Ukrainian]
7. Naumenko U. V. (2018) Innovatsiini metody navchannia anhliiskoi movy u vyshchii shkoli v umovakh modernizatsii [Innovative methods of teaching English in high school in the conditions of modernization]. *Molodyi vchenyi – Young scientist*, № 3.1 (55.1). P. 118–122. [in Ukrainian]

Hnatyk K., Fodor K. New methods and technologies of teaching English for the students of non-linguistic specialties

The article is devoted to the new methods and technologies of teaching English for the students of non-linguistic specialties. It has been stressed the importance of mastering by lecturer the new methods of teaching English, special learning technics to choose optimally one or another method of teaching accordingly to the level of knowledge, needs and interests of students. It has been defined and described the most effective approaches, popular technologies and methods of teaching English for the students of non-linguistic specialties, which are: communicative approach, application of information technologies, game methods, contextual learning, interactive learning, collaborative learning, person-oriented learning, flipped class. It has been found that the most usable and basic in the process of learning foreign languages, in particular, the English language is the communicative approach that is characterized with focusing on the development of communication skills in real situations and emphasizes students' speaking, listening, reading and writing skills. The resultativeness of using modern information technologies at the English language classes has been substantiated. It has been noted that a rather popular method in modern pedagogy is the use of games that stimulate the learning of the English language, the development of vocabulary and grammar, help to form the necessary communication skills in the team, and develop critical thinking of the students of non-linguistic specialties. The attention has been focused to the relevance of applying the project method as one of the technologies, which ensures person-oriented learning that teaches students cooperation, educates such ethical values as mutual help and the ability to empathize, forms creative abilities and activates students in learning English. It has been summed up that new methods of teaching English help to make the process of learning the English language more interesting, resultative and exciting for students of non-linguistic specialties.

Key words: new methods of teaching, the English language, students, non-linguistic specialties, teaching methods, approach, learning technologies, means of studying.

УДК 378:373.2.011.3-051]:81'242-053.4

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.92.1.07>

Голома Н. М., Карнаухова А. В.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розглядається сутність поняття “комунікативна компетентність” і його компоненти. Проаналізовано результати досліджень, що стосуються актуальних проблем формування комунікативної компетентності майбутніх вихователів дітей дошкільного віку як складової загальної професійної компетентності. Відзначено, що сучасна система дошкільної освіти потребує висококваліфікованого вихователя, здатного ефективно та відповідально формувати комунікативну компетентність у дітей дошкільного віку. Педагог має не лише налагоджувати ефективну комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу закладу дошкільної освіти, але й вчити дітей висловлювати свої думки, сприяти накопиченню ними власного досвіду адекватного використання мовлення в різних життєвих ситуаціях, прищеплювати культуру спілкування. Для ефективного управління формуванням комунікативної компетентності дітей раннього віку та дошкільного віку вихователь має доцільно застосовувати комунікативні технології, сприяти створенню для кожного вихованця умов для спілкування, а саме: довірливо-емоційний контакт, що сприяє спілкуванню, забезпечення психологічного комфорту для кожного вихованця, можливість висловити власну точку зору й бути почутим. Таким чином, виникає необхідність активізувати індивідуальний підхід до студентів в процесі професійної підготовки, вивіщувати їх комунікативний рівень, ознайомлювати їх з різними сучасними комунікативними технологіями й стратегіями та розвивати здатність майбутніх педагогів доцільно застосовувати їх в освітньому процесі закладу дошкільної освіти; сприяти розвитку творчих здібностей майбутніх фахівців, спираючись на їх самостійну роботу, активні форми та методи освітньої взаємодії.

У статті визначені компоненти підготовки майбутніх вихователів до формування комунікативної компетентності дітей дошкільного віку, а саме: мовленнєва компетентність; здатність до емпатії, уміння “відчувати” дитину, “зчитувати” її стан; здатність організовувати різні форми освітньої взаємодії, які спонукають дітей активно спілкуватися, відстоювати свою думку, виявляти ініціативу; володіння та доцільне застосування сучасних комунікаційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Ключові слова: майбутні вихователі, діти дошкільного віку, комунікативна компетентність, підготовка.